

TANIKLARIYLA TARAMA SÖZLÜĞÜ'NDE, GARİB-NÂME'DEKİ TANIKLIĞINA BAŞVURULMAMIŞ TÜRKÇE KELİMELER

Dr. Mahmut ŞARLI

Kayseri Melikgazi Fen Lisesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

ÖZET

Bu makalede, Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü ve Yeni Tarama Sözlüğü'nde geçen; fakat Garib-nâme'deki tanıklarına başvurulmamış ya da Garib-nâme'de farklı anlamlar kazanmış tarihî Türkçe kelimeler tanıklarıyla birlikte verilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Türkçesi, Sözlük, Garib-nâme, Yeni Tarama Sözlüğü

Giriş

Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü'nün ön sözünde belirtildiği üzere,¹ Türk Dil Kurumu, hazırlamayı düşündüğü “Türkiye Türkçesinin Tarihi Sözlüğü” için XIII. yüzyıldan XIX. yüzyıla kadar Türkiye Türkçe'siyle yazılmış eserlerdeki bugün kullanılmayan ya da anlamı, ses ve şekli değişmiş Türkçe kelimeleri tanıklarıyla birlikte tarama çalışması başlatmıştır.

1935'ten 1977'ye kadar süren 42 yıllık çalışma neticesinde, eski dil hazinemizin verimleri olan 227 eser taranmış; taranan bu eserlerdeki tarihî Türkçe kelimeler **Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü** adı ile yayımlanmıştır.² Son ikisi “Ekler” ve “Dizin” olmak üzere tamamı sekiz cilt olarak yayımlanan bu eserde kelimeler, tanıklarıyla verilmiştir.

Taranan bu 227 eser arasında XIV. yüzyılda Kırşehir'de yaşamış olan Âşık Paşa'nın, tasavvufla ilgili ve dil bakımından bir hazine olan **Garib-nâme**'si de bulunmaktadır. **Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü**'nün “kitaptaki tanıkların kaynakları” bölümünde belirtildiğine göre bu tarama, **Garib-nâme**'nin Süleymaniye Kitaplığı'nın, Lâleli bölümünde,1752 numarada kayıtlı bulunan nüshası kullanılarak, Kilisli Muallim Rifat tarafından yapılmıştır.

Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü'nde, **Garib-nâme**'nin tarihî Türkçe kelimelerinin büyük bir çoğunluğu tanıklarıyla verilmiştir. Ancak, **Garib-nâme**'nin, Kayseri Raşit Efendi Kütüphanesi'nde,9344 numarada kayıtlı bulunan nüshasıyla Rasim Deniz'in özel kitaplığında bulunan nüshasının karşılaştırılmasıyla oluşturulan yüksek lisans tezlerindeki³ 85 Türkçe kelimesinin tanıklarına, **Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü**'nde rastlayamadım.

Bu çalışmamızda, hem bu eksikliğin tamamlanması hem de oluşturulması düşünülen **Türkiye Türkçesinin Tarihî Sözlüğüne** malzeme olması bakımından, **Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü**'nde bulunup da **Garib-nâme**'deki tanıklığına müracaat edilmemiş 85 tarihî Türkçe kelime ile bu sözlükte hiç bulunmayan ya da bulunmakla beraber farklı anlamlarda kullanılan tarihî, üç Türkçe kelimeyi de **Garib-nâme**'deki tanıklarıyla verdim.

Makalemi hazırlarken şöyle bir yol izledim: Önce, **Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü**'nde ve Cem Dilçin tarafından hazırlanan **Yeni Tarama Sözlüğü**'nde⁴ bulunan, fakat **Garib-nâme**'deki tanıklığına başvurulmamış tarihî Türkçe kelimeleri, sonra da **Garib-nâme**'de geçen; ancak **Yeni Tarama Sözlüğü**'nde bulunmayan ya da metnimizde farklı anlamlarda kullanılan tarihî Türkçe kelimeleri alfabetik olarak ve tanıklarıyla verdim. Kelimelerin sağ taraflarına da bu kelimelerin yüksek lisans tezindeki ve Yeni Tarama Sözlüğü'ndeki anlamlarını, kelimelerin bu sözlükte geçtiği sayfa numaralarıyla verdim. Tanıkların altına da parantez içinde, kelimenin içinde geçtiği beytin, yüksek lisans tezindeki sayfa ve beyit numaralarını aldım.⁵

A) Yeni Tarama Sözlüğü ve Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü'nde, Garib-nâmedeki tanıkları verilmeyen tarihî Türkçe kelimeler:

AŞırlamaş : İtibar göstermek, yüceltmek, ululamak (3)

‘Âlem içre eâf anı aŞırladı

Hem eâfı tevêd ile ol birledi.

12. sayfa, 16. beyit.)

AŞmak : Çıkmak, yükselmek.(4)

Ol fılıla cümle eâlŞ aŞıar idi

Dilese yirden göge aŞıar idi

(21. sayfa, 5. beyit.)

Ancılayın : Onun gibi ,ona benzer,ona denk,o kadar,öyle.(9)

Ancılayın kim var anı kim bile

Ya a)a lâyıf ‘ibâdet kim fıla

(4. sayfa, 14. beyit.)

Añıl añıl : Ağır ağır, yavaş yavaş,usul usul.(10)

Ƴafileden girü faldı añsuzın

Añıl añıl gider idi yalñuzın

(37. sayfa,13. beyit)

ArtuƷ : **artuƷ eylemek** : üstün tutmak.(14)

‘Aflı bu mülke ealife eyledi

Ƴamulardan ‘aflı artuƷ eyledi.

(173. sayfa, 6. beyit)

artuƷ olmak : Fazla olmak, ziyadeleşmek.(14)

Nitekim fışuñ donı artuƷ olur

Aydınından farañusu az olur.

(119. sayfa, 1. beyit)

ArturmaƷ : Derecesini yükseltmek.(14)

‘AşƷın artur aedfıla diñleyenüñ

İşbu sözden ealini añlayanuñ

(398. sayfa, 3. beyit)

Aydın : Işık, aydınlık, nur.(19)

Nitekim fışuñ donu artuƷ olur

Aydınından farañusu çoğ olur.

(119. sayfada, 1. beyit)

BaemaƷ : Yenmek, mağlup etmek, alt etmek.(25)

Pâdişâhun leşkeridür pes bular

Niçe kim çoƷ leşker oldu baedılar

(412. sayfa, 10. beyit.)

BaşarmaƷ : Yönetmek, sahip olmak, elde etmek.(28)

Mâlî işletmek ü başarmaƷ gerek

Götürüp ilden ile varmaƷ gerek

(166. sayfa, 16. beyit)

Baş aalmaƷ : Kabullenmek, itaat etmek, kabul ettim, anlamında başını sal-
lamak. (27)

Sâzı ilkin ol işitdi aaldı baş

Fi vü yiyü kâf u n_ña oldu baş

(1. sayfa, 13. beyit)

Baş urmak : Saygıyla eğilmek, itaat etmek, baş eğmek.(27)

‘Arşı görgil inæâfa Åurmuş durur

Ol işigde nice baş urmuş durur

(2. sayfa, 5. beyit)

Bay ılımak : Zengin etmek, varlıklı yapmak.(28)

Bu Ââ'at bir dürlü degüldür âèir

Kimisin bay ol ılıur kimin fakîr

(24. sayfa,3. beyit)

Bayıf : Aşıkâr, belli ,gerçek, şüpheye meydan vermeyecek derecede açık.(28)

Yanı ol cân kim saña lâıyf durur

Seni sevmeklik aña bayıf durur

(8. sayfa, 3. beyit)

Bayımaf : Zengin olmak.(28)

Kim anuñla famu yoèsul bayıya

'Afl u cân andan gerek ni'met yiye

(408. sayfa,12. beyit)

Bellü bilmek : İyice anlamak, kanaat getirmek, şüphe etmemek.(28)

Bellü bilüñ ayrı degül andan ol

İçeri bir gizlü gencdür andan ol

(407. sayfa, 17. beyit)

Beñdeş : Eş,benzer,emsal.(30)

Yocalıf bilüñ şuña mânend olur

Anun uçün êalleri beñdeş olur.

(119. sayfa, 3. beyit)

Bezemek : Süslemek,donatmak,tezyin etmek.(32)

Ol èını kim ëaf döşedi kim dire

Ol cânı kim ëak bezedi kim yire

(14. sayfa,15. beyit)

Bıçmaf(bıçmek) :Bıçmek,hasat.(32)

Çifti floşup toèımını aëçmaf gerek

Çün ekin oldu bu kez bıçmaf gerek

(166. sayfa, 15. beyit)

Bile : Beraber,birlikte.(32)

Anda anuñ èiômetindeydım bile

Bile geldüm Âapuda her menzile

(407. sayfa, 8. beyit)

Birikmek : Bir araya gelmek ,birlik olmak,birleşmek.(35)

İşit imdi eydeyim bir anları

ëaf yolında biriken ol cânları

(16. sayfa, 3. beyit)

Birle : ile.(35)

Herbirinüñ işi işi birle adını

Eydeyim kim bilesin söz dadını

(399. sayfa, 18. beyit)

Birlemek : Birliğini kabul etmek,şirk koşmamak.(35)

Öñ gelenler daèi anı birledi

Áon gelen hem yine anı bir didi.

(9. sayfa, 14. beyit)

Buşmak : Öfkelenmek,kızmak.(41)

Geldileri didi hey uruşmañuz

Áabr idüñ birbinüñüze buşmañuz

(44. sayfa,17. beyit)

Çaıldaf : Öğütülen buğdayın taşlar arasında bittiğini bildiren, değirmen taşına çarparak “çak çak” ses çıkaran alet,parça.(49)

Hem çaıldafdur biri kim çaldırar

Ol durur bu buşdayı her dem sürer.

(425. sayfa,15. beyit.)

Çalap : Allah,Tanrı.(49)

Ey Çalap sen r|zî fıılŞıl ıullara

İşbu ma'nî è|hini yoèsullara

(398. sayfa, 2. beyit)

Çaldırmak : Hareket etmek,kımıldamak,hareket ederken hışırtılı,çatırtılı sesler çıkarmak.(49)

Hem çaıldafdur biri kim çaldırar

Ol durur bu buşdayı her dem sürer.

(425. sayfa,15. beyit.)

Çapınma : Hücüm etmek,saldırmak,hızlı hareket etmek,hızlı koşmak.(50)

Aña lâyıf bes gerek bir at ola

Anuñıla çapına ol dört yaña

(465. sayfa, 18. beyit)

Çapma :Hücüm etmek,vurmak,saldırmak,atılmak.(50)

Kimisi atdur kim ol yükün çeker

Kimisi alpdur kim ol biner çapar

(411. sayfa, 1. beyit)

Çavı yürüme : Ünü yayılmak,şayi olmak. (51)

ëürmet eyler aña cümle èâæ u ‘âm

Çavı yürür èalf içinde nık –nâm

(491. sayfa, 9. beyit.)

Çegzinmek : Dönmek, çevrilmek, dolaşmak.(56)

àaş u çarè ol ÀoŞrılıfda çegzinür

¥âyim olur bunlar aña berkinür

(427. sayfa, 14. beyit)

Çeri : Asker.(53)

Enbiyâ famusı anuñ leşkeri

Evliyâ cümle aña oldı çeri

(11. sayfa, 15. beyit)

Çevrinmek : Bir şeyin etrafında dönmek.(54)

Çevirenür dün ü gün Àolap bigi

Döker andan her vüc. da manæıbı

(129. sayfa, 1. beyit.)

Çonmañ : (ısınmak için) oturmak, çömelmek .(58)

Bir sa'at yaydur güne yanmañ gerek

Bir sa'at fışdur oda çonmañ gerek

(69. sayfa, 12. beyit)

Çöngelmek : Zayıflamak, gücünü yitirmek, görevini yapamaz duruma gelmek, körleşmek.(59)

Dökülür diş dün ü gün gör çöngelür

é]b zîbâ şekli zişt ü neng olur.

(430. sayfa, 9. beyit)

Degme : Her, herhangi, rasgele.(62)

Degme birsi birikenler medêidür

İkilik içre falanlar fadhidür

(16. sayfa, 2. beyit)

Degmek : Ulaşmak, gelmek, takdir edilmek, isabet etmek, erişmek.(62)

Tañrıdan degmiş idi bu baèt aña

'Arş anuñçün olmuş idi taèt aña

(402. sayfa, 2. beyit)

Değşürmek : Değiştirmek, değişmek.(62)

Ol Àaleb degşürdi êâlümden beni

Bîkarâr oldı bu kez düni günü

(433. sayfa, 5. beyit)

Depretmek : Kımıldatmak, hareket ettirmek, sarsmak:862)

àaş daèi oldı bu kez yoñdur æuyı

Kim dürür kim deprede bu famuyı

(426. sayfa, 8. beyit)

Dirlik : Yaşayış,hayat,sağlık,geçim.(69)

Zîre birlik eâf Çalab birligidür

İkilik şol ‘âæîler dirliğidür

(17. sayfa,15. beyit)

Dirmek : Toplamak,biriktirmek.(69)

İmdi gel ‘afluñı dir kendüzüñe

Fıkr idüben baŞıl iki gözüñe

(30.sayfa,1.beyit)

Dişenmek : Degirmen taşına diş açılmak,dişegilenmek, dişlenmek.(70)

R_zigar geçdükçe bu ealf tîz olur

Dişenür ya’ni degirmen tîz olur

(428. sayfa,7. beyit)

Devşürmek : Toplamak,bir araya getirmek,derlemek.(66)

àopraŞın devşür didi ol ‘Azrâile

Diri fıldı eâf anı nefèa ile

(111. sayfa,10. beyit)

Dün : Gece.(75)

‘Işk içinde dün ü gündüz bir olur

Cümle eâlde ‘aşf eri şâkir olur

(67. sayfa, 14. beyit)

Dürişmek : Çabalamak,gayret etmek,çalışmak.(75)

Bu ikinüñ orta yirinde gönül

Dürişürler kim fılalar anı fül

(64. sayfa,4. beyit)

El favşurmaf : El kavuşturmak, eli el üstüne koyarak saygı duymak, el pençe divan durmak.(130)

Cümle gök ehli beşâret urdılar

Ûapuda el favşuruban Àurdılar

(543.sayfa,10.beyit)

Er : Erkek,koca.(83)

Biri şol girçek müselmânlar ki var

Er ü ‘avret birbirine uydılar

(26. sayfa,14. beyit)

Eren : Allah dostu,kamil insan,(84)

Biri şol æabreyleyen kirtü eren

Er ü ‘avret æabr içinde cân viren

(27.sayfa,1. beyit)

- Esrimek** : Sarhoş olmak,kendinden geçmek,(85)
'İşf elinden esrüyen ayılmadı
'İşf elinden yazılan bozılmadı (66.sayfa,12.beyit)
- Eyrek (eyürek)** : Daha iyi.(88)
Eyregi müdbirliğe fâni' dürür
Kendü kendü eayırına mâni' dürür (479.sayfa,7.beyit)
- Geldec** : Gelecek.(90)
Öñde æoñda fâmunuñ ma'fæ'dı ol
Gelmişüñ geldecinüñ ma'b'dı ol (9.sayfa,15.beyit)
- Gerçekleyin** :Gerçekten,hakikaten.(92)
Eytdiler gerçekleyin geldük yola
Mâl ü baş u cân u oŞul kızıla (566.sayfa,3.beyit)
- Gökçek** : Sevimli,hoş.(96)
Biri birine mu'âi' olmaz bular
Andan alur gökçek ü çirkin e_lar (62.sayfa,14.beyit)
- İrañ** : Uzak.(110)
Zîre ten kim bir avuç ÂopraŞ idi
Bilelikden ol dem ol iraŞ idi (10.sayfa,9.beyit)
- İssi** : Sıcaklık,hararet.(111)
Zîre ÂaŞ u Âaş aña ma'nî durur
İssi æovuf hem anuñ yolın vurur (33.sayfa,12.beyit)
- İssuz** : İnsanı olmayan,boş,tenha,sahipsiz.(118)
Ne ulu buldum bularda ne kiçi
Ne illidür ne issuz bu şehri içi (482.sayfa,6.beyit)
- İğ** : Değirmenin döne mili,eksen.(113)
Biri perdür biri igdür biri Âaş
Biri æudur biri şol yerdeki Âaş (425.sayfa,12.beyit)

- İley** : Huzur,yan,kat,karşı taraf.(114)
Şâh oturmuş ileyinde dört êarîf
Gah muvâfiğ êâl dürür gah muêtelif (139.sayfa,18.beyit)
- İl** : Halk,ahali.(113)
Ne ulu buldum bularda ne kiçi
Ne ilidür ne ısuз bu şehr içi (482.sayfa,6.beyit)
- İşig** : Eşik.(119)
Anuñ ardınca işitdi nefsi-i kül
Ol işigde ol daêi hem oldu ÷ul (1.sayfa,15.beyit)
- Kendüzi** : Kendisi,kendi,şahsı.(134)
Kendüzine kendüzi nâz eyledi
Kâfi n_ına urdı bir sâz eyledi (1.sayfa,9.beyit)
- Kiçi** : Küçük.(140)
Söz işitmekde bu cümle êâæ u ‘âm
Farğı yoè ulu kiçi birdür temâm (130.sayfa,1.beyit)
- Yoca** : İhtiyar,yaşlı.(141)
Yoca kim yoèsul ola oldur işi
Ölse yegdür eyle olunca kişi (219.sayfa,6.beyit)
- Yocalmağ** : İhtiyarlamak.(141)
Ketüöâlığda düşer ol æoêbete
Yocalıcağ lâyığ olur raêmete (119.sayfa,7.beyit)
- Koldaş** : Yardımcı,arkadaş.(143)
Kim helâl ola bu cân yoldaşlıŞı
Hergiz ayrılmaya ‘ışğ ÷oldaşlıŞı (10.sayfa,12.beyit)
- Koçmak** : Kucaklamak,sarılmak.(142)
Hem muğâbildür göñül ol uçmaŞa
Bil ki yigdür bağma ê_rı ÷oçmaŞa (133.sayfa,10.beyit)

- Niše** : Nasıl,niçin.(158)
Tâc ile oldı züêal ðod'ilerü
Niše ðodı tâc ile od ilerü (402.sayfa,12.beyit)
- Oğımağ** : Çağırmak,davet etmek.(161)
Rehrevâne rehnümâ oldur âêir
Ûulları kendüzine hem ol oğır (6.sayfa,14.beyit)
- Öz** : Kendisi,benlik,nefis.(170)
“ââha” birle ögdi anuñ özini
Ya'ni ayuñ bedri diyüp yüzini (13.sayfa,4.beyit)
- ÁaŞıŞ** : Sayı,hesap,miktar,hesap.(177)
Yoèsa bilsün gelmemiŞdür æaŞıŞa
'Ömri geçdi irmedi bir æaŞ işe (472.sayfa,16.beyit)
- âaň** : Şaşılacak şey,hayret,şaşırmak.(202)
Çarèi çarèa benzedürsem taň degül
Gerçi kim bu çarèe anuñla dek degül (427.sayfa 11.beyit)
- âaña ðalmađ** : Şaşakalmak,donakalmak.(202)
Didi yâ Cebrâil eyitgil baña
Bu ne işdür bu işe ðaldum Âaña (450.sayfa,2.beyit)
- âaňlamađ** : Şaşmak,taaccüp etmek.(202)
Çün bu istiŞnâyı böyle aňladum
âurdum anda bu işi çok Âaňladum (439.sayfa,1.beyit)
- âon** : Elbise,kılık,kıyafet.(210)
Gör ki nice giymiŞ altun Âonı gün
Ol sema'da êarket eyler dün ü gün (2.sayfa,14.beyit)
- Tonanmak** : Giyinip kuşanmak,süslenmek.(210)
Çün Âonadı söz ol âvâz Âonını
ÇıkmaŞa bes Âaşra Âutdı yönini (463.sayfa,2.beyit)

- âuş görmek** : Uygun bulmak, isabetli karşılamak, rast gelmek.(214)
Bunlara va'eyi gelüp düş gördiler
Tañrınıñ Âakdîrini Âuş gördiler (418.sayfa,1.beyit)
- Uçmañ** : Cennet.(216)
Uçmañı düzdi senüñçün ol Celîl
Ne ki anda var saña fıldı sebîl (316.sayfa,18.beyit)
- Urımañ** : Vuruşmak, çarpışmak.(220)
Bes bu ŞavŞa vü urımañ neyidi
Cümle dil bilinmedüğinden idi (45.sayfa,5.beyit)
- Utmak** : Yenmek, oyunda kazanmak.(221)
Kimse kim yiryüzini Âutmış ola
Cümle ma'el'le 'aflını utmış ola (408.sayfa,7.beyit)
- Üşenmek** : Vazgeçmek, çekinmek, korkmak.(225)
ëâlin añlap da'vîsinden üşene
Üşenüben ëa'f yolında fuşana (75.sayfa,15.beyit)
- YaŞı** : Düşman.(230)
Bunlar ikisi birbirine yaŞıdur
Birbirinüñ tedbîrini ÂaŞıdur. (62.sayfa,13.beyit)
- Yarañ** : Yol hazırlığı .(235)
Çünkü cümle yol yaraŞı cem' ola
Hem muvâfıf ol yola yoldaş bula (181.sayfa,4.beyit)
- YaraŞ eylemek** : Hazırlık yapmak.(235)
Çün yaraŞın eyledi nitmek gerek
Bu kezin yola çı'fup gitmek gerek (181,sayfa,5.sayfa)
- Yavuz** : Kötü, fena.(239)
Anlaruñ kim yo'fudurur fılavuzu
Ol durur bu cümle ëal'fıñ yavuzu (36.sayfa,13.beyit)

Yirmek : Çekiştirmek,kötülemek,hor görmek:(247)
Yol içinde birbirini yirmeye
Dile bařup ma'niyi er görmeye (568.sayfa,1.beyit)

Yola bařlamak : Kılavuzluk etmek.(249)
Cümle peyřamberler anı iřledi
Anuñ ile ealfı yola başladı. (536. sayfa,20. beyit)

B) Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü ve Yeni Tarama Sözlüğü'nde bulunmayan ya da Garib-nâme'de, bu sözlüklerdekinden farklı anlam ve şekillerde kullanılan tarihî Türkçe kelimeler:

Erlige degmek : Bülüğ çağına girip sorumluluk yüklenir olmak.
Kimsene kim erlige degmiş ola
Eydeyim ne işleye ol ne fıla (136.sayfa,13.beyit)

Gizlenü : Gizli,saklı,bilinmeyen.
Dünyada her dürlü cismüñ adı var
Her bir aduñ gizlenü bir dadı var (50.sayfa,8.beyit)

Yitilmek (yetilmek) : Tamamlanmak,gün olarak belli bir sayıya ulaşmak.
eaf buyurdi on daei Aut kim ola
Cümle eksük yitile yirne gele (28.sayfa,9.beyit)

On ile yitildi ol 'ahd eksügi
Mısa birle söyleşüp eaf eyitdi (28.sayfa,11.beyit)

Sonuç

Garib-nâme'deki tanıklarıyla verdiğim 85 Türkçe kelimenin, Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü ve Yeni Tarama Sözlüğü'ndeki anlamlarını onayladığını,onlara tanıklık ettiğini gördüm. "Erlige degmek" birleşik fiilinin ve "gizlenü" kelimesinin söz konusu sözlüklerde geçmediğini tespit ettim."Yitilmek" kelimesinin ise "büyüme, yetişme,kemale gelme" anlamlarına gelen "yetilmek" olduğunu; ancak kelimenin beyitlerde "tamamlamak" anlamında kullanıldığı kanaatine vardım.

KAYNAKLAR

- ALPARSLAN, Ali, "Âşık Paşa'da Tasavvuf", TDED, C.XII, İstanbul 1963, s.143-156
- ÇELEBİOĞLU, Amil, **Türk Edebiyatında Mesnevi**, Kitabevi Yayınları, İstanbul 1999, s.49-52
- GİBB, E. J. Wilkinson, **Osmanlı Şiir Tarihi**, Çev. Ali Çavuşoğlu, Akçağ Yayınları, C.I-II, Ankara 1999
- İZ, Fahir ve Günay Kut, **Büyük Türk Klasikleri**, C.I, İstanbul 1985, s. 299-301
- KAPLAN, Mehmet, "Âşık Paşa ve Birlik Fikri", *Türkiyat Mecmuası*, C., XVII, İstanbul 1976, s.148-160
- KAYMAZ, Zeki, **Âşık Paşa ve Garib-nâme**, (inceleme-metin, basılmamış doktora tezi) Malatya 1989
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad, "Âşık Paşa", *İA*, C. I, s.701-706
- KUT, Günay, "Âşık Paşa", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.IV, s.1-3
- NOYAN, Bedri, **Garib-nâme**, Ardıç Yayınları, Ankara 1998
- OKUYUCU, Cihan, **Âşık Paşa'nın Tasavvuf Risalesi**, Erciyes Üniversitesi SBED (ayrı basım), Kayseri 1988
- YAVUZ, Kemal, **Garib-nâme**, TDK Yayını, Ankara 2000

DİPNOTLAR

- ¹ Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü'nün hazırlanma amacı için bkz. *Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü*, C.I, Ön Söz, Cumhuriyet Basım evi, İstanbul 1943.
- ² *Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü*, Türk Tarih Kurumu Basım evi, Ankara 1988.
- ³ Garib-nâme'yle ilgili yüksek lisans tezleri için bkz.
Remzi Baykaldı, **Garib-nâme**, (1.-5. babalar, metin, basılmamış yüksek lisans tezi), Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1991, Tez nr. 50
Mahmut Şarlı, **Garib-nâme**, (6.-8. bablar, metin, yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1991, Tez nr.190
Kadir Güler, **Garib-nâme**, (9. ve 10 babalar, metin, yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 1991, Tez nr. 207
- ⁴ *Yeni Tarama Sözlüğü*, (Haz. Cem Dilçin) Ankara 1983
- ⁵ Bu tanıkların altına varak numarası yerine sayfa numarası vermemizin sebebi, tezlere esas alınan Garib-nâme nüshalarının yer yer eksik olması ve iki nüshanın karşılaştırılmasıyla oluşturulan tezlerin doğru metne daha yakın bulunmasıdır.